

EXERCICIS

1. Ompliu amb *e* o *a* els buits de les frases següents.

- L'...mbaixador arr...bassà la pistola a l'ass...ssí.
- L'ass...mblea va ...valuar com un ...ncert l'actuació de la comissió.
- L'...mpordanesa ...nyorava la seua terra.
- L'...benista ...stellà la porta perquè no havia quedat bé el v...rnís.
- El poeta ...feminat m...ravellà tots els presents amb els seus versos.
- El principal av...ntatge d'aquest electrodomèstic és que és molt resistent a les av...ries.
- M'he fet un tallet a la galta, perquè he est...rnodat mentre m'af...itava.

2. Classifiqueu les paraules següents per parelles que siguem de la mateixa família:

assemblea, afaitar, enyorar, meravella, assassí, avaria, ambaixador, resplendor, treball, vernís, ebenista, estella, empar, rancor, ebenisteria, meravellós, envernissat, assembleari, estellar, rancorós, emparar, afaitada, enyorament, resplendia, assassinat, avariada, treballador, ambaixada.

3. Emparelleu les paraules del grup A amb les corresponents del grup B que són de la mateixa família, i completeu les paraules que tenen un espai buit.

A) *treballador, avaluació, ambaixador, avariar, assassinat, javelines, enyorament, rafegada, envernissar, assembleista, emparat, rave, resplendor, estella, malenconiós, meravella, rancorós, ebenisteria, espàrrec, arravatada, revenjar, sanefa, canemàs, ànec, tràfec, sergenteria*

B) Ex. <u>ambaixada</u>	<u>ambaixador</u>
...nyorar
respl...ndir
...stellar
av...ria
...mpar
ass...ssí
tr...ball
ràf...ga
ass...mblea
v...rnís
...valuar
m...ravellós
r...ncor
rav...nera
eb...nista

s...nefes
arr...vatar-se
esparr...guera
càn...m
atraf...gat
an...guet
m...l...nconia
jav...lina
rev...nja
s...rgent

4. Ompliu amb *e* o amb *i* els buits de les frases següents:

- S'ha llic...nciat en Història Contemporàn...a.
- Els ord...nadors es van espatlar la s...tmana passada.
- A la ciutat hi ha instal·lats conten...dors esp...cífics per al vidr....
- He omplit el d...pòsit de c...ment que hi ha al costat de la ...nfermeria.
- Finalment, aconseguiren la sob...rania.
- Era un manten...dor molt des...mbolt.
- Els nucl...s de la c...l·lula es troben en lín...a recta.
- L'eclips... de lluna va durar cinc minuts.

5. Escriviu les formes del present i de l'imperfet d'indicatiu dels verbs *jaure* i *caure*:

JAURE

CAURE

present d'ind.

imperfet d'ind.

present d'ind.

imperfet d'ind.

6. Completeu les frases següents amb el verb corresponent, conjugat en el temps verbal que hi ha entre parèntesis:

<i>jaure</i> (present ind.)	a. Ells _____ a l'herba.
(imperfet ind.)	b. Jo, quan estava malalt, _____ tot el dia sense fer res.
(futur)	c. _____ tots a la pallissa, nosaltres.
<i>traure</i> (imperatiu)	d. _____ els peus del seient, vosaltres.
(imperfet ind.)	e. Abans tu _____ la cadira cada nit a la porta de casa.
(condicional)	f. Jo no _____ el cap per la finestra.

- caure* (present ind.) g. Nosaltres sempre _____ en els mateixos errors,
mai no n'aprenem.
(imperfet ind.) h. Quan éreu menuts, sempre que _____ us
tornàveu
a alçar de seguida.
(futur) i. Vés amb compte, que _____ !

7. Ompliu els buits amb les vocals adequades:

- jaure* j__c j__iem j__ia j__uré j__uria
traure tr__c tr__iem tr__ia tr__uré tr__uria
caure c__ic c__iem qu__ia c__uré c__uria

8. Feu el mateix amb les següents frases:

- Nosaltres traiem els plats i tu tr__us els gots.
- Ella j__u al llit, nosaltres en canvi jaurem a terra.
- Quan nosaltres traguem la bandera cal que es tr__guen el barret.
- Abans sempre j__ia a la seua butxaca, però ara ja no hi jauria.
- Si tu tr__ies el cotxe, ell també el treia.
- Nosaltres jaiem perquè els guies també j__uen.
- Que ell tr__ga les seues conclusions, nosaltres traurem les nostres.
- Quan era menut sempre qu__ia en aquest clot, però ara ja no hi caic.
- Vés amb compte que els teus fills no c__iguen en aquest pou, que de vegades hi cauen xiquets.
- Ell pretenia que vosaltres caiguéreu en el seu parany, però no hi qu__ieu.

9. En totes les següents paraules el buit correspon a una vocal que en la llengua col·loquial i familiar sol pronunciar-se /a/, tot i que la pronúncia estàndard distingeix entre /a/ i /e/ segons els casos. Ompliu-lo amb les grafies "a" o "e", segons que pertoque. Podeu consultar un diccionari:

eixugar ...riçó ...spàrrec ...sparadrap

anterior	...lefant	...nxova	...stendre
...strany	...ntendre	...spill	...lé
...tendre	...stranger	...storar	...ixamplar
...stirar	...xcursió	...ram	...scaldar
s...ncer	...scala	...nveja	...stovar
...ncendre	...ncàrrec	...nviar	...ixada
...ixam	cal...ndari	...xcusa	...ntropessar
...ixir	...ncisam	...stúcia	...stablir
...mbenar	...mbastar	...nraonar	...ntena
...storeta	...ncantat	...ixeta	...lement
...mbalar	...mpalmar	...mbició	...spolsar

10. Ompliu els buits dels mots següents amb una *e* o una *a*, segons que corresponga:

af...itar	r...ncor
...mbaixada	arr...vatar-se
ass...mblea	v...rnís
av...ntatge	jav...lina
...valuar	m...ravella
av...ria	mon...stir
...feminat	ràf...ga
...mparar	respl...ndor
...nyorar	s...rgent
t...mptejar	respl...ndir
host...leria	s...tí
picaport...	d...vantal
s...nefa	ass...ssí
rev...nja	g...lea
eb...nista	S...rdenya

11. Escriviu *e*, *i*, o *ei* als espais buits de les frases següents:

- JAUME: Netejant el d...pòsit m'he fet mal al g...noll
 EMPAR: Però, a qui se li ocorre netejar el d...pòsit en ple mes de g...ner amb el fred que fa!
 JAUME: Mira, d...xa'm tranquil, que ja tinc prou amb el mal, i encara volia anar a tapar la p...scina.
 EMPAR: Passa al m...njador que estic fregant ací.
 JAUME: I si avises el metge? És que estic una miqueta n...rviós.
 EMPAR: Que poc esp...rit que tens! De no res t'espantes.
 JAUME: Dona, no digues això!, que el dia que em feia mal la g...niva ja veus què va passar!
 EMPAR: Però allò era diferent. Portaves més de s...xanta dies qu...xant-te de la g...niva i del qu...xal.
 JAUME: Sí, però tu tampoc no volies avisar el metge.
 EMPAR: Com que estic tan escarmentada!

JAUME: No sé per què!
EMPAR: Perquè no passa setmana que no tingues alguna malaltia! I cinc de cada s...s vegades resulten ser romanços de malfaener.

12. Ompliu els buits de les frases següents amb una *a* o una *e*. En cas de dubte, consulteu el diccionari.

1. La Cat...rina ha portat els ànecs al mercat.
2. El mon...stir de Poblet és una meravella.
3. L'ass...ssí es va refugiar a l'...mbaixada.
4. Ningú no ha ...valuat les conseqüències de l'av...ria
5. L'ass...mblea no va valorar el treball de la comissió.
6. Li té r...ncor perquè li va ...rr...bassar la plaça de director.
7. Només hi han de posar v...rnís per d...vant.
8. Amb la d...stral va fer ...stelles per ...ncendre el foc.
9. Tots ...nyorem els seus consells

13. Ompliu els buits amb la vocal adequada, que pot ser la *a* o la *e*.

1. L'___mbaixador del Perú encara no ha arribat.
2. L'___ssassinat del primer ministre va commoure el país.
3. Cal fer una ___valuació dels resultats.
4. El d___vanter centre va marcar dos gols.
5. El teu germà és r___ncorós?
6. El fuster env___rnissarà l'armari.
7. Quants tr___balladors té aquesta empresa?
8. Quin dia tan m___ravellós!
9. L'___nyorança del seu país el mortifica
10. Una pedra m'ha est___llat el parabrises del cotxe.

14. Aparelleu les paraules que siguen de la mateixa família i completeu els mots complets que tenen un espai buit:

cobrir, atordiment, sufocat, governador, complir, escrupolós, sospirant, turmentar, bufetada, polidor, suborn, torronaire, escopinada, suport, sorgiment, sofrir, muntanya

at...rdir
c...berta
c...mpliment
s...bornar
escrúp...l

t...rment
g...vern
s...focant
s...spir
t...rró
b...fetejar
p...lir
s...portar
m...ntanyenc
esc...pir
s...rgir
s...friment

15. Relacioneu les definicions de la columna de l'esquerra amb els mots de la columna de la dreta.

Ex. *Pertorbar els sentits per efecte d'un colp, d'un soroll.*

atordir

1. Mineral varietat de corindó, de color vermell, degut a petites quantitats de crom.	a. escullera
2. Obra feta amb grosses pedres o blocs tirats a l'aigua, per a formar un dic de defensa contra les onades.	b. cònsol
3. Protuberància òssia del peroné i de la tibia en el lloc on la cama s'ajunta amb el peu, formada pels dos mal·lèols.	c. escodrinyar
4. Inscripció que, posada en un lloc ben visible, assenyala al públic l'entrada d'un establiment.	d. turmell
5. Examinar, explorar alguna cosa en tots els sentits, minuciosament.	e. rètol
6. Fer sortir algú els colors a la cara avergonyint-lo, fent-li retrets, mirant-lo.	f. robí
7. Representant d'un estat en un altre d'estranger.	g. sufocar

16. Ompliu els buits de les frases següents amb les vocals *o*, *u* segons qu convinga.

1. D'una manera lenta i segura ...rdien els seus projectes.
2. La part al desc...bert semblava un cilindre.
3. Sabia que el meu cosí era valent en el cas que s...rgiren problemes.
4. Vaig fer vida en una cambra que contenia gl...bus, bancs i llibretes.
5. Era aficionat d'un club que guanyava molts trofe...s.
6. En aquella casa, menjar era un rit....
7. He hagut de rellegir el capít...l sobre els j...glars.
8. Hem tornat perquè no podíem s...portar un clima tan rig...rós.
9. Li agrada esc...drinyar-ho tot, és un esc...drinyador.

- 10.No té cap escríp...l !
- 11.Ha caigut i s'ha torçut el t...rmell.
- 12.He ratllat la cart...lina amb la pl...ma.
- 13.Quan p...lvoritzes has de c...brir-te per tal de protegir els por...s.

17. Ompliu els espais buits de les frases següents amb una o o bé amb una u. Per a saber si heu d'escriure una vocal o l'altra, haureu de consultar algun tipus de material (el diccionari, el solucionari, una gramàtica, les fitxes de referència, etc.)

- a. J...an estudia a H...ngria i sempre s'emporta emb...tits i sobretot b...tifarres per s...portar millor l'enyorament i c...mbatre l'av...rriment.
- b. La nena es va enfilat al tamb...ret per buscar el t...rró, però la seua germana la va desc...brir i li va donar una b...fetada.
- c. Vam anar a la m...ntanya i vam veure un m...ssol, un r...ssinyol i un c...nill.
- d. Tot el que s'ha dit no és més que un m...ntatge per tal de s...focar les protestes que ha provocat l'escànd...l del s...born del cap de la policia. Per mi això, doncs, no té cap mena de f...nament.
- e. Abans de c...mplir l'obligació que li havien imposat, va fer un prof...nd s...spir.
- f. Han acusat d'enc...briment de l'estafa un germà del còns...l r...manés.
- g. Aquell home porta reflectits a la cara tants anys de s...friments.
- h. Perquè puga servir de s...port, caldrà p...lir una mica aquella fusta.
- i. M'agradava molt m...ntar a cavall, però des que vaig caure no hi he tornat.
- j. Mengeu més pastes! No feu c...mpliments.
- k. Aquell savi sempre havia s...spirat per fer un desc...briment així.
- l. Una sola idea el t...rmentava: com rec...brir les parets per tal de llevar aquelles taques.

18. Emparelleu les paraules següents com en l'exemple:

món, boca, titular, espolsar, juvenil, mundial, home, nutrició, dolç, jove, corba, bucal, títol, curvatura, expulsar, expurgar, humanitat, nodrir, esporgar, dulcificar

	1	2
Ex.	<i>món</i>	<i>mundial</i>

19. Ompli els espais buits de les sèries següents:

1. b...queta, b...cal, b...cassa
2. d...blar, d...plicar, d...bladament, d...plicat
3. enc...rbar, c...rvatura, c...rvilini
4. d...lcesa, d...lçor, end...lcir, d...lcificar
5. tít...l, tit...lar, tit...lació
6. v...lcà, v...lcànic, v...lcanisme, v...lcanització
7. j...ventut, j...vent, j...venil
8. c...rredor, oc...rrència, c...rredís, conc...rrència
9. còns...l, cons...lat, cons...lar

20. Completeu les frases següents amb les lletres o, u :

1. Tenia una infecció al la cavitat b...cal.
Xiquet, obri la b...queta!
2. L'ingrés a la cl...enda de l'acte era excl...siu dels socis.
3. Camina tot enc...rbat i té un nas c...rvilini.
4. Aquest conc...rrent està conc...rrent al concurs des de l'any 1998.
5. Feu-me un d...plicat de la factura.
En pocs anys els preus s'han d...blat.
6. Tirant-hi sucre, end...lciràs el te.
En veure la meua reacció, va d...lcificar les seues paraules.
7. A la f...neria et diran el grau de f...sió d'aquest metall.
8. Aquest plat com es menja, amb cullera o amb f...rqueta?
En arribar a la bif...rcació, has d'agafar la carretera de l'esquerra.
9. El teu fill ja és tot un h...menet!
Estudia h...manitats.
10. Planta de la família de les j...ncàcies.
Travessarem la frontera per la J...nquera.
11. Invitem tot el j...vent del poble a participar en el campionat d'equips j...venils.
12. Aquesta nena és una m...cosa.
La pituitària és una membrana m...cosa que es troba a les fosses nasals.
13. Ja has pl...mat el pollastre?
Pl...mifer vol dir "que té plomes".
14. Tot mirant el seu rellotge de p...lsera, el metge em comptava les p...lsacions.
15. El van exp...lsar del col·legi.
Ja has esp...lsat els mobles?

16. Aquest arbre creix massa desordenadament, caldrà esp...rgar-lo.
Per a la segona edició, el llibre ha sigut exp...rgat d'errades.

21. Consulteu (en un llibre de flexió verbal o en una gramàtica) la conjugació dels verbs *collir* i *tossir* i completeu les afirmacions següents:

- a. Les formes d'aquests verbs que tenen l'arrel àtona s'escriuen amb _____.
- b. Les formes d'aquests verbs que tenen l'arrel tònica s'escriuen amb _____.

22. Després, consulteu també la conjugació dels verbs *poder* i *voler* i completeu les afirmacions següents:

- c. Les formes d'aquests verbs que tenen l'arrel àtona s'escriuen amb _____, llevat de *puguem*, *pugueu* i de _____ (que són formes pròpies del present de subjuntiu i de l'imperatiu).
- d. Les formes d'aquests verbs que tenen l'arrel tònica s'escriuen amb _____, llevat de _____ i de *vols*, *vol* (que són formes pròpies del present d'indicatiu).

23. Completeu les frases següents amb les formes corresponents del verb *poder*:

- a. Nosaltres sí que _____ venir aquesta vesprada.
- b. Quan _____, ja vindrem.
- c. M'agradaria que _____ anar a sopar esta nit, tu i jo sols.
- d. Quan vosaltres _____ anar-hi, hi anirem.
- e. No crec que ells _____ pujar al Penyagolosa demà.

24. Completeu les frases següents amb les formes corresponents del verb *voler*:

- a. No _____ córrer tant, vosaltres!
- b. Que aquests xics tan agradables _____ ser amics nostres ens fa molt feliços.
- c. Si vosaltres _____ venir, sortiríem ben d'hora.
- d. M'estranya que _____ fer-te el dinar tu mateix.
- e. No _____ anar-hi, jo, a córrer.
- f. No entenen que nosaltres no _____ anar demà a l'excursió.

25. Ompli els espais buits amb les formes corresponents dels verbs *poder* i *voler*:

1. Si no (PODER) _____ venir a la reunió d'aquest vespre, telefona'm.
2. (VOLER) _____ fer un regal a la Carme, però no sé què li (PODER) _____ comprar.
3. Si (VOLER) _____ escoltar-me un moment, em faríeu un favor.
4. La Maria és una despistada: (VOLER) _____ telefonar a Lluís va telefonar a sa mare.
5. Si em (VOLER) _____ creure, vinguen quan (PODER) _____.
6. Si tardem tant a decidir-nos, em sembla que quan hi anirem ja no (PODER) _____ entrar.
7. Em (PODER) _____ dir què (VOLER) _____ tu i la Carme ahir a la nit?
8. Abans m'agradava anar a passejar pel port, però ara ja no (PODER) _____ ni (VOLER) _____ anar-hi.
9. Després de la mala jugada que m'han fet els teus amics, encara que (PODER) _____ no aniria amb ells de viatge.
10. Avui els meus alumnes s'han divertit tant com han (PODER) _____.
11. No et preocupes, dona, ja vindran quan (VOLER) _____ els nens.

26. Ompli els buits tot observant les analogies entre aquestes sèries de paraules:

ARREL NOMINAL: joc - j_guet, j_guinejar, j_guinós, j_glar.

ARREL VERBAL: jugar (ell juga) - j_gador, j_gada, j_guesca, j_ganer.

ARREL NOMINAL: moll - m_llenc, m_lleró, m_lleric, m_llesa.

ARREL VERBAL: mullar (ell mulla) - m_llat, m_llader, m_llena.

ARREL NOMINAL: *pastor* - *past_ret*, *past_ral*.
ARREL VERBAL: *pasturar* (ell *pastura*) - *past_ratge*.

ARREL NOMINAL: *pluja* - *pl_gim*, *pl_gisser*, *pl_jós*.
ARREL VERBAL: *ploure* - *pl_via*, *pl_urà*, *pl_gués*, *pl_gut*, *pl_visc*, *pl_visquejar*.

27. Els verbs *sortir*, *tossir*, *collir*, *cosir* i *escopir* presenten canvis de grafia en segons quins temps. Classifiqueu les formes següents segons que la grafia del radical siga *o* o *u*.

collirà, *surt*, *tossia*, *cus*, *surta*, *sortiré*, *cull*, *escopim*, *tusses*, *collirém*, *sortirien*,
escopiràs, *tossíem*, *escups*, *tossiran*, *culles*, *collires*, *tussen*, *collim*

GRAFIA O

GRAFIA U

28. Analitzeu la classificació que acabeu de fer i digueu quina és la característica que ens indica que hem d'escriure *u*:

Hem d'escriure *u* quan _____, i *o* quan _____.

29. Completeu les sèries de verbs següents mantenint la mateixa persona i el mateix verb a cada línia però canviant el temps per columnes:

Ex.	<i>cante</i>	<i>cantava</i>	<i>cante</i>	<i>cantara</i>
	<i>escup</i>	_____	_____	_____
	_____	<i>tossia</i>	_____	_____
	_____	_____	<i>surta</i>	_____
	_____	_____	_____	<i>cosira</i>
	_____	_____	<i>culla</i>	_____

30. Observeu atentament les formes verbals següents i completa les afirmacions que hi ha a continuació:

COLLIR: *culls*, *collia*, *collirem*, *cullen*, *collint*

COSIR: *cus*, *cosíem*, *cosiran*, *cusen*, *cosida*

TOSSIR: *tossiu, tossien, tossiré, tusses, tossint.*

ENGOLIR: *engulen, engolia, engoliràs, engulen, engolit*

SORTIR: *surt, sorties, sortireu, surta, sortit*

1. La **o** del radical es transforma en **u** quan.....

2. La **o** del radical es manté quan.....

31. Tenint en compte el que acabem de veure a l'exercici anterior, ompliu els espais buits de les frases següents amb les formes adequades dels verbs que hi ha entre parèntesis.

1. Si de dia ja (TOSSIR) tant, et deus passar la nit (TOSSIR)
2. T'agrairia que em (COSIR) els botons i mentrestant jo em (COSIR) la vora dels pantalons.
3. Escolta, per què no (COLLIR) les roses dels jardí? Que vols que les (COLLIR) jo?
4. La nena tenia fam i anava (ENGOLIR) tot el que li posaven a la boca.
5. El metge m'ha aconsellat que aquesta setmana no (SORTIR) de casa, però em sembla que (SORTIR) igualment.

32. Ompliu els buits dels verbs següents:

INFINITIU: esc__pir

GERUNDI: c__llint

PARTICIPI: c__sit, c__sida, c__sits, c__sides

PRESENT D'INDICATIU: jo surt, tu surts, ell _____, nosaltres _____,
vosaltres _____, elles _____.

IMPERFET D'INDICATIU: jo tossia, tu tossies, ell _____, nosaltres _____,
vosaltres _____, elles _____.

PERFET SIMPLE: jo rec__llí, tu rec__llires, ell _____, nosaltres _____,
vosaltres _____, elles _____.

FUTUR: jo desc__siré, tu desc__siràs, ell _____, nosaltres _____,
vos-

altres _____, elles _____.

PRESENT DE SUBJUNTIU: jo v__lga, tu, v__lgues, ell _____, nosaltres
_____, vosaltres _____, elles _____.

IMPERFET DE SUBJUNTIU: jo p__guera, tu p__gueres, ell _____,
nosaltres _____, vosaltres _____, elles _____.

**33. Ompliu els espais buits de les frases següents amb una *o* o amb una *u*.
Consulteu el diccionari quan calga.**

- a. Tothom volia banyar-se al ri..., però la tram...ntana que feia ens ho va impedir.
- b. Els drets de l'home declaren que ningú no pot s...frir t...rments.
- c. A la b...tiga hi havia una caixa de t...maques que s'estaven p...drint i ningú no es m...lestava a traure-les.
- d. Xe, no ets gens p...lit! Fes el favor d'usar la c...llera!
- e. El segon capít...l de la n...vel·la c...mençava així: "Un so estrany arribà a les ...relles d'Anna, que es posà les mans a les b...txaques."